

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 802)

İş Mahkemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/522)

T.C.

Başbakanlık

29.1.2003

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-511/498

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 3.12.2002 tarihinde kararlaştırılan "İş Mahkemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Abdullah Gül

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Adli yargı ilk derece mahkemeleri ile bölge adliye mahkemelerinin kuruluş ve görevlerinin yeniden düzenlenmesi karşısında, 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununda değişiklik yapılması ihtiyacı doğmuştur.

Tasarıyla ilk derece mahkemelerinden olan iş mahkemesinin nihai kararlarının kesinlik kapsamı belirlenmekte ve bu sınırlar dışında kalan kararlar aleyhine istinaf yoluna başvurulabilme olanağı tanınmaktadır. Ayrıca, bölge adliye mahkemelerinden verilen kararlara karşı temyiz yoluna başvurulmasına ilişkin esas ve usuller düzenlenerek, iş mahkemelerinde görülen davaların acele işlerden sayılması nedeniyle bu kararların bölge adliye mahkemesi ve Yargıtayca üç ay içinde karara bağlanması öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Madde ile iş mahkemelerince verilen, para ile değerlendirilemeyen dava ve işler hakkındaki kararlar hariç, miktar ve değeri beşyüzmilyon lirayı geçmeyen davalar hakkındaki nihai kararlara karşı istinaf yoluna başvurulacağı ve bölge adliye mahkemesince verilen hangi kararların temyize konu olacağı belirtilmekte, iş davaları niteliği gereği acele işlerden sayıldığından Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısından farklı olarak kanun yoluna başvuru süresinin sekiz gün olduğu öngörülmekte ve kanun yoluna başvuru iş mahkemesi kararlarının bölge adliye mahkemesi ve Yargıtayca üç ay içinde incelenip sonuçlandırılması esasları getirilmektedir.

Madde 2. - Madde ile 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununa eklenen ek maddede, bu Kanunun 8 inci maddesindeki parasal sınırların artırılması usulü öngörülmekte ve parasal sınırlardaki artışın yürürlüğe girdiği tarihten önce iş mahkemelerince nihai olarak karara bağlanmış olan davalar ile bölge adliye mahkemesi kararı üzerine yeniden bakılan davalarda ve Yargıtayın bozma kararı

üzerine kararı bozulan mahkemece yeniden bakılan davalarda söz konusu artışın uygulanmayacağı düzenlenmektedir.

Madde 3. - Madde ile 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununda yapılan değişikliklere paralel olarak, adı geçen Kanuna iki geçici madde eklenmiştir.

5521 sayılı Kanuna eklenen geçici 1 inci maddeyle, bölge adliye mahkemelerinin, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilan edilecek göreve başlama tarihinde; Yargıtayda incelenmekte bulunan ve henüz karara bağlanmamış olan davaların bölge adliye mahkemelerine gönderileceği belirtilmiştir. Madde ile ayrıca, Yargıtay hukuk daireleri ve Hukuk Genel Kurulu tarafından karara bağlanmış dava dosyaları hakkında istinaf yoluna ilişkin hükümlerin uygulanmayacağı belirtilmiş ve bu dava dosyaları hakkında mahkemelerin direnme veya yeniden hüküm kurmak suretiyle verdikleri kararlar hakkında 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu uyarınca yalnız temyiz yoluna başvurulabileceği hükme bağlanmıştır.

5521 sayılı Kanuna eklenen geçici 2 nci maddeyle, bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihine kadar 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun temyize ilişkin hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı belirtilmektedir.

Madde 4. - Yürürlük maddesidir.

Madde 5. - Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No.: 1/522

Karar No.: 68

18.2.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 3.2.2003 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen "İş Mahkemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 9.2.2005 tarihli 12 nci birleşiminde Adalet Bakanı Sayın Cemil Çiçek ve Bakanlık temsilcilerinin de katılımıyla incelenip görüşülmüş, geneli üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasından sonra maddelerine geçilmesi kabul edilmiş ancak, maddelerin ayrıntılı biçimde incelenerek düzenlenmesi için Tasarı, verilen önergelerle birlikte üç kişilik bir alt komisyona havale edilmiştir.

Tasarı, alt komisyonca hazırlanan rapor ve metin esas alınarak, Komisyonumuzun 17.2.2005 tarihli 13 üncü birleşiminde, Adalet Bakanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla görüşülmüş ve maddeler üzerindeki değişiklikler sırasıyla aşağıda açıklanmıştır.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile İş Mahkemeleri Kanununda istinaf ve temyiz yolu açık olan, para ile değerlendirilebilen kararlarda değer yönünden uyumun sağlanabilmesi amacıyla Tasarının 1 inci maddesinin birinci fıkrasındaki "beşyüzmilyon" lira "bin" lira, üçüncü fıkrasındaki "ikimilyar" lira "beşbin" lira şeklinde değiştirilmiş, dördüncü fıkrasındaki kanun yoluna başvuru kararlar için, bölge adliye mahkemesi ve Yargıtaya verilen "üç aylık" süre "iki aya" indirilmiştir.

30.1.1950 tarihli ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 15 inci maddesi, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun hükümlerinin uygulanacağını belirtmiştir. 18.6.1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 26.9.2004 tarihli ve 5236 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi ile eklenen ek 4 üncü madde ile benzer hüküm getirilmiştir. Tekrara sebep olmamak için Tasarının 2 nci maddesi metinden çıkarılmıştır.

Bölge Adliye Mahkemelerinin, 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanununun Geçici 2 nci maddesi gereğince kurularak Resmî Gazetede ilan edilecek göreve başlama tarihinden önce verilen kararlara ilişkin dava dosyalarının temyiz başvurularına hangi makam tarafından bakılacağı konusuna açıklık getirilmek amacıyla, Tasarının 3 üncü maddesiyle eklenen geçici 2 nci madde birleştirilerek, geçici 1 inci madde olarak yeniden düzenlenmiş ve çerçeve 2 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının yürürlüğe ilişkin 4 üncü maddesi, 26.9.2004 tarihli ve 5236 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun yürürlük tarihi ile uyum sağlamak amacıyla "1 Nisan 2005" olarak değiştirilmiş ve 3 üncü madde olarak, yürürlüğe ilişkin 5 inci maddesi 4 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekilli	Sözcü
<i>Köksal Toptan</i>	<i>Recep Özel</i>	<i>Ramazan Can</i>
Zonguldak	Isparta	Kırkkale
Kâtip	Üye	Üye
<i>Hasan Kara</i>	<i>Fehmi Hüsrev Kutlu</i>	<i>Halil Ünlütepe</i>
Kilis	Adıyaman	Afyonkarahisar
	(Toplantıya katılmadı)	

Üye
Halil Özyolcu
Ağrı

Üye
Yüksel Çorbacıoğlu
Artvin

Üye
Feridun Ayvazoğlu
Çorum
(Toplantıya katılmadı)

Üye
Nimet Çubukçu
İstanbul

Üye
Muharrem Kılıç
Malatya
(Toplantıya katılmadı)

Üye
Mehmet Nuri Saygun
Tekirdağ
(Toplantıya katılmadı)

Üye
Haluk İpek
Ankara

Üye
Orhan Yıldız
Artvin

Üye
Muzaffer Külcü
Çorum

Üye
Mehmet Yılmazcan
Kahramanmaraş
(İmzada bulunamadı)

Üye
Orhan Eraslan
Niğde
(Toplantıya katılmadı)

Üye
Ahmet Çağlayan
Uşak

Üye
Feridun Fikret Baloğlu
Antalya
(Toplantıya katılmadı)

Üye
Mehmet Küçükaşık
Bursa
(İmzada bulunamadı)

Üye
Mahmut Durdu
Gaziantep

Üye
Hakkı Köylü
Kastamonu

Üye
Enver Yılmaz
Ordu

Üye
Bekir Bozdağ
Yozgat

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

İŞ MAHKEMELERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TASARISI

MADDE 1. - 30.1.1950 tarihli ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 8. - İş mahkemelerince verilen nihai kararlara karşı istinaf yoluna başvurulabilir. Şu kadar ki, para ile değerlendirilemeyen dava ve işler hakkındaki kararlar hariç, miktar veya değeri beşyüzmilyon lirayı geçmeyen davalar hakkındaki nihai kararlar kesindir.

İstinaf yoluna başvurma süresi, karar yüze karşı verilmişse nihai kararın taraflara tefhimi, yokluklarında verilmiş ise tebliği tarihinden itibaren sekiz gündür.

Bölge adliye mahkemesinin para ile değerlendirilemeyen dava ve işler hakkındaki kararları ile miktar veya değeri ikimilyar lirayı geçen davalar hakkındaki nihai kararlarına karşı tebliğ tarihinden başlayarak sekiz gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.

Kanun yoluna başvuru kararlar, bölge adliye mahkemesi ve Yargıtayca üç ay içinde karara bağlanır.

Yargıtayın kararlarına karşı karar düzeltme yoluna başvurulamaz."

MADDE 2. - İş Mahkemeleri Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 1. - Bu Kanunun 8 inci maddesindeki parasal sınırlar; her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, önceki yılda uygulanan parasal sınırların, o yıl için 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığınca her yıl tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle uygulanır. Bu şekilde belirlenen sınırın onmilyon lirayı aşmayan kısımları dikkate alınmaz.

Birinci fıkra uyarınca her takvim yılı başından geçerli olmak üzere uygulanan parasal

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

İŞ MAHKEMELERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TASARISI

MADDE 1. - 30.1.1950 tarihli ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 8. - İş mahkemelerince verilen nihai kararlara karşı istinaf yoluna başvurulabilir. Şu kadar ki, para ile değerlendirilemeyen dava ve işler hakkındaki kararlar hariç, miktar veya değeri bin lirayı geçmeyen davalar hakkındaki nihai kararlar kesindir.

İstinaf yoluna başvurma süresi, karar yüze karşı verilmişse nihai kararın taraflara tefhimi, yokluklarında verilmiş ise tebliği tarihinden itibaren sekiz gündür.

Bölge adliye mahkemesinin para ile değerlendirilemeyen dava ve işler hakkındaki kararları ile miktar veya değeri beşbin lirayı geçen davalar hakkındaki nihai kararlara karşı tebliğ tarihinden başlayarak sekiz gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.

Kanun yoluna başvuru kararlar, bölge adliye mahkemesi ve Yargıtayca iki ay içinde karara bağlanır.

Yargıtayın kararlarına karşı karar düzeltme yoluna başvurulamaz."

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

sınırların artışı, artışın yürürlüğe girdiği tarihten önce, iş mahkemelerince nihai olarak karara bağlanmış olan davalar ile bölge adliye mahkemesi kararı üzerine yeniden bakılan davalarda ve Yargıtayın bozma kararı üzerine kararı bozulan mahkemece yeniden bakılan davalarda uygulanmaz."

MADDE 3. - İş Mahkemeleri Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

"**GEÇİCİ MADDE 1. - Bölge adliye mahkemelerinin, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilân edilecek göreve başlama tarihinde;**

a) Yargıtayda incelenmekte bulunan ve henüz karara bağlanmamış olan davalar bölge adliye mahkemelerine gönderilir.

b) Yargıtay hukuk daireleri ve Hukuk Genel Kurulu tarafından karara bağlanmış dava dosyaları bakımından bu Kanunun istinaf yoluna ilişkin hükümleri uygulanmaz. Bu dava dosyaları hakkında mahkemelerin direnme veya yeniden hüküm kurmak suretiyle verdikleri kararlar hakkında İş Mahkemeleri Kanununun bu Kanunla yapılan değişiklikten önceki temyize ilişkin hükümleri uyarınca yalnız temyiz yoluna başvurulabilir.

GEÇİCİ MADDE 2. - Bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihine kadar, İş Mahkemeleri Kanununun temyize ilişkin yürürlükteki hükümlerinin uygulanmasına devam olunur."

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2. - İş Mahkemeleri Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"**GEÇİCİ MADDE 1. - Bölge adliye mahkemelerinin, 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilân edilecek göreve başlama tarihinden önce verilen kararlar hakkında yapılan temyiz başvuruları kesinleşinceye kadar Yargıtay tarafından sonuçlandırılır. Bu kararlar hakkında İş Mahkemeleri Kanununun bu Kanunla yapılan değişiklikten önceki temyize ilişkin hükümleri uygulanır."**

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 4. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 4. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Abdullah Gül

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı V.

M. Aydın

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Millî Eğitim Bakanı

E. Mumcu

Ulaştırma Bakanı V.

M. H. Güler

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Turizm Bakanı

G. Akşit

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

B. Atalay

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Dışişleri Bakanı

Y. Yakış

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyişleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

E. Yalçınbayır

Devlet Bakanı

A. Babacan

Millî Savunma Bakanı

Y. Gönül

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. G. v. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür Bakanı

H. Çelik

Çevre Bakanı

İ. Sütlüoğlu

